

MONITOR ASEAN

PAŹDZIERNIK 2017

„Monitor ASEAN” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w państwach Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie. Monitor opracował Mateusz Chatys – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR ASEAN

PAŹDZIERNIK 2017

1 października: walka Filipin z przemysłem narkotykowym przyczyniła się do polepszenia stosunków z Chinami. Prezydent Filipin - Rodrigo Duterte, wyznaczył dwa główne cele swojej prezydentury. Pierwszym z nich jest bezpardonowa walka z producentami i przemytnikami narkotyków, a drugim polepszenie stosunków z Chinami. Wygląda na to, że udało się zrealizować wskazane cele jednocześnie, Chiny nie tylko udzieliły Filipinom wielomiliardowego pakietu pomocowego na budowę infrastruktury kolejowej na drugiej pod względem wielkości wyspie – Mindanao, ale Pekin zadeklarował pomoc w zwalczaniu przestępstw narkotykowych. W latach 2015-2016 największą liczbę zagranicznych przestępców w filipińskich więzieniach stanowili właśnie Chińczycy. Jest to kontynuacja współpracy w tym zakresie między państwami, bowiem podczas wizyty prezydenta Xi Jinpinga w Manili w 2016 roku podpisał porozumienie o wspólnym zwalczaniu przestępczości narkotykowej. Jednym z elementów wsparcia jest między innymi budowa dwóch centrów odwykowych na wyspie Mindanao, pierwsze o wartości 6,9 mln dolarów, a drugie 13,8 mln dolarów.

4 października: wybitna, kambodżańska opozycjonistka i prawniczka zmuszona do ucieczki z kraju. Po tym jak Mu Sochua, która jest wiceprzewodniczącą partii CNRP dowiedziała się, że władze Kambodży planują ją aresztować pod zarzutami zdrady państwa, postanowiła opuścić kraj. Podczas wywiadu udzielonego agencji prasowej Reuters Mu Sochua uznała, że w obecnej sytuacji nie ma nadziei na wolne wybory w 2018 roku. To jest kolejny polityk, który uciekł z kraju po tym jak trzeciego września doszło do aresztowania przewodniczącego partii CNRP - Kema Sokhy. Postawiono mu zarzuty współpracy ze Stanami Zjednoczonymi w celu obalenia rządu Kambodży za co grozi mu wyrok nawet 30 lat pozbawienia wolności. W ten sposób premier Kambodży Hun Sen, który jest przedstawicielem Kambodżańskiej Partii Ludowej chce utrzymać swoją władzę, którą sprawuje od trzech dekad.

CHINY I ROSJA DOZBRAJAJĄ FILIPINY

Zarówno Chiny jak i Rosja dozbrajają filipińskie służby. Pekin przekazał sporą ilość karabinów maszynowych i amunicji w ramach wsparcia walki z terroryzmem, natomiast rosyjskie statki dostarczyły po raz trzeci w tym roku do portu w Manili broń jak i wojskowe ciężarówki.

4 października: władze miasta Oxford chcą odebrać honorowy tytuł *The Freedom of the City* nadany laureatce Pokojowej Nagrody Nobla w 1997 roku pani Aung San Suu Kyi, która studiowała w tym mieście i zasłynęła ze swojej działalności jako demokratyczna opozycjonistka w Birmie, przez co spędziła wiele lat w więzieniu i areszcie domowym. Jest to kolejny efekt kontrowersji związanych wypowiedzią Suu Kyi, która stwierdziła, że działania zbrojne wymierzone w muzułmańską mniejszość etniczną – Rohingja nie są przejawem czystki etnicznej. Wiele osób domaga się odebrania jej Nagrody Nobla, ale według Fundacji Noblowskiej nie jest to możliwe z przyczyn formalno-prawnych. Według serwisu BBC kolejne instytucje takie jak Unison (drugi największy w Wielkiej Brytanii związek zawodowy) czy Uniwersytet w Bristolu także rozważają pozbawienie Aung San Suu Kyi honorowego członkostwa i tytułów.

5 października: Chiny dozbrajają filipińską policję w walce z terroryzmem. Jest to druga transza uzbrojenia wysłana przez Chiny, po tym jak Stany Zjednoczone wstrzymały wsparcie dla swojego długoletniego sojusznika. Pierwsze wsparcie miało miejsce w czerwcu i przekazano wtedy 3 tys. karabinów szturmowych i snajperskich oraz 6 mln sztuk amunicji. Kolejna dostawa zawierała sprzęt warty 22 mln dolarów w skład którego wchodziło 3 tys. karabinków szturmowych M4 i 3 mln sztuk amunicji, a także 30 lunet do karabinów snajperskich. Sekretarz Obrony Filipin - Delfin Lorenzana ogłosił, że uzbrojenie początkowo miało trafić do wojska, lecz prezydent Rodrigo Duterte stwierdził, że sprzęt zostanie lepiej wykorzystany przez policję w walce z przestępczością narkotykową. Chiński ambasador w Filipinach Zhao Jianhua zakomunikował, iż przez ostatni rok Pekin przekazał 300 mln dolarów w sprzęcie militarnym oraz innych środkach zaopatrzeniowych.

5 października: Sułtan Brunei świętuje 50 rocznicę sprawowania władzy. Hassanal Bolkiah, 71-letni władca Brunei jest tym samym drugim, po królowej Wielkiej Brytanii Elżbiecie II, najdłużej panującym monarchą na świecie. Obchody tej rocznicy zostały zorganizowane w stolicy państwa, Bandar Seri Begawan, gdzie król razem z małżonką w złotej karocy uczestniczy w procesji zorganizowanej na ich cześć. W paradzie uczestniczyło ponad 80 tys. mieszkańców, którzy osobiście chcieli wziąć udział w uroczystości. Na rocznicę zjawili się także goście zagraniczni, do Brunei przybyli między innymi premier Singapuru, książę Jordanii, a także książę Edward wraz z małżonką.

9 października: prezydent Filipin wskazał konieczność utworzenia banku dla zamorskich Filipińczyków. Rodrigo Duterte nakazał utworzenie Overseas Filipino Bank w celu świadczenia usług finansowych dostosowanych do potrzeb zagranicznych Filipińczyków i koncentrował się na dostarczaniu wysokiej jakości usług, głównie związanych z zagranicznym przelewem środków finansowych. Decyzja ta jest realizacją jednego z postulatów wyborczych, skierowanego do wpływowych środowisk, dzięki którym Duterte mógł objąć najwyższe stanowisko w państwie. Istotnym jest

przy tym fakt, że Filipiny są jednym z największych na świecie odbiorców przelewów pieniężnych, co jest związane z tym, iż około 10 mln Filipińczyków pracuje zagranicą, najczęściej w branży budowlanej, rozrywkowej i ochrony zdrowia. Wielu z nich przesyła pieniądze rodzinie, która nadal mieszka na Filipinach, dlatego wpływy do budżetu państwa z transakcji bankowych mają duży wkład w rozwój ekonomiczny całego państwa. Już 28 września prezydent Duterte wydał rozporządzenie, w którym nakazuje nabycie Philippine Postal Savings Bank Inc (jest to bank oszczędnościowy o wartości 248 mln dolarów) przez Land Bank of the Philippines i utworzenie w ten sposób Overseas Filipino Bank.

10 października: nowa opłata za wjazd singapurskich pojazdów do Malezji. Malezyjski minister transportu Liow Tiong Lai zakomunikował o wprowadzeniu opłaty drogowej dla pojazdów zarejestrowanych w Singapurze. Jest to jednak początek zmian, ponieważ tą samą opłatą w wysokości 6,40 dolarów zostaną w przyszłości objęte również pojazdy z takich państw jak Tajlandia, Brunei czy Indonezja.

11 października: mianowanie nowego ambasadora Chin w Malezji. Huang Huikang, który piastował pozycję ambasadora Chin w Malezji od 2014 roku zostanie zastąpiony przez Bai Tian, jednego z czterech dyrektorów generalnych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych ChRL w departamencie spraw azjatyckich. Kadencja Huanga przypadła na okres zwiększonych inwestycji chińskich w infrastrukturę Malezji, a także wzmożoną współpracę na szczeblu militarnym jak i politycznym. Z dniem 18 października przestaje być ambasadorem na rzecz nowej funkcji w Komisji Prawa Międzynarodowego, będącej jednym z organów pomocniczych Organizacji Narodów Zjednoczonych. Bai Tian zdobywał swoje doświadczenie jako szef misji dyplomatycznej w Manili, a także był jednym z liderów pekińskiej delegacji podczas Forum Regionalnego Stowarzyszenia Państw Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN).

12 października: Kambodża deportuje 74 obywateli Chin podejrzanych o oszustwa internetowe i telekomunikacyjne. Chińczycy zostali zatrzymani przez kambodżańską policję pod zarzutami wyłudzenia pieniędzy za pośrednictwem Internetu i telefonii. Na konferencji prasowej na lotnisku w Phnom Penh, szef policji Uk Heisela powiedział, że liczba zatrzymanych obywateli Chin i Tajwanu pod tymi zarzutami w tym roku wzrosła już do 346 osób. Tym samym liczba poszkodowanych rośnie, a wraz z nią kwota na jaką zostali oszukani, która liczona jest już w miliardach dolarów. Według Uk Heisela oprócz 74 Chińczyków wśród, których znalazło się 14 kobiet aresztowano i deportowano także dwóch obywateli Indonezji. Zwiększająca się jakość połączeń internetowych oraz złagodzenie prawa imigracyjnego przyciąga tego rodzaju przestępców do Kambodży, dlatego z roku na rok zwiększa się ilość oszustw wykorzystujących najnowsze technologie.

12 października: w Singapurze odbył się 23 zjazd ministrów transportu państw ASEAN-u, którzy prowadzili rozmowy z przedstawicielami takich państw jak Chiny, Japonia i Korea Południowa. Podczas dwudniowego spotkania zostały omówione kwestie związane z regionalną współpracą, nowymi inicjatywami z zakresu transportu lotniczego, drogowego i morskiego, a także rozwiązania mające na celu ułatwienie transportu oraz łatwiejszej komunikacji między państwami. Doszło również do podpisania dokumentów regulujących sposób działania w przypadku wypadków lotniczych i śledztw dotyczących różnego rodzaju incydentów związanych z szeroko pojętym transportem. Wicepremier Singapuru zapowiedział uproszczenie regulacji tranzytowych autobusów na granicach w takim sposób aby ułatwić podróż pomiędzy państwami ASEAN-u. Natomiast chiński wiceminister transportu Dai Dongchang wziął udział w otwarciu stacji metra Kaki Bukit, zbudowanej przez chińską firmę China State Construction Engineering, która ma swój oddział w Singapurze.

13 października: Duterte kończy wojnę policji z narkotykami. W wyniku nacisków społecznych policja zawiesza operacje wymierzone w handlarzy narkotyków, ze względu na ogromną liczbę ofiar wśród przestępców (3900 osób), którzy najczęściej wywodzą się z nizin społecznych. Dlatego działalność antynarkotykowa została odebrana Narodowej Policji Filipin (Philippine National Police, PNP), liczącej 170 tys. funkcjonariuszy i przekazana znacznie mniejszej Agencji Zwalczania Narkotyków (Philippine Drug Enforcement Agency, PDEA). Jej zadaniem będzie ściganie szefów mafii narkotykowych oraz ich rządowych protektorów. Jest to również odpowiedź prezydenta na zarzuty stawiane przez Parlament Europejski, który sprzeciwia się egzekucjom przeprowadzanych na przestępcach bez wyroku sądu. Duterte zbulwersowany tymi zarzutami wezwał nawet państwa europejskie, posiadające swoich ambasadorów w Filipinach do zerwania stosunków i opuszczenia placówek dyplomatycznych. Szef PNP Ronald de la Rosa zakomunikował na konferencji prasowej, że wszystkie operacje łącznie z kontrowersyjną operacją Tokhang (Uderzenie) zostaną przekazane PDEA, która dysponuje 2 tys. agentami, natomiast jego jednostka skupi się na przestępstwach nie związanych z narkotykami.

13 października: Malezja wstrzymała import z Korei Północnej. Mimo tego, że Malezja do niedawna była jednym z najbliższych sojuszników Korei Północnej, to jednak przyłączyła się do globalnej akcji mającej na celu odcięcie tego państwa od finansowania aby wyrazić sprzeciw wobec rozwijanego programu nuklearnego. Początek napięć między państwami rozpoczął się już w styczniu po udanym zamachu na brata Kim Dzong Una na lotnisku w Kuala Lumpur. Mimo to przez pierwszych pięć miesięcy tego roku Malezja zakupiła towary o łącznej wartości 6,6 miliona dolarów, ale w czerwcu import został wstrzymany. Z kolei w zeszłym miesiącu rząd wprowadził zakaz wyjazdu do Korei Północnej dla swoich obywateli.

16 października: przywódcy ISIS zabici na południu Filipin. Dwóch liderów ISIS zostało zabitych w południowej części miasta Malawi podczas starcia z siłami rzą-

dowymi. Ofiary to Isnilon Hapilon, który rok temu został ogłoszony emirem grupy terrorystycznej w Azji Południowo-Wschodniej i Omar Maute, przywódca lokalnej grupy bojowników, która zobowiązała się do lojalności wobec ISIS. W rozpoczętej 23 maja operacji, mającej na celu odbicie okupowanej przez organizację południowego Malawi uwolniono również 17 cywilów, którzy byli przetrzymywani jako zakładnicy.

16 października: emira Kataru z dwudniową wizytą w Malezji. Yang di-Pertuan Agong Muhammad V Faris Petra przywitał emira Sheikh Tamim bin Hamad Al Thani podczas jego pierwszej wizyty w Malezji. Najpierw odbyły się oficjalne uroczystości na Placu Niepodległości w Kuala Lumpur, następnie doszło do oficjalnych rozmów w Putrajaya, będącej nową stolicą administracyjną Malezji. Przedstawiciele obu państw liczą na to, że efektem wizyty będzie podpisanie co najmniej czterech protokołów ustaleń.

17 października: minister spraw zagranicznych Singapuru, dr Vivian Balakrishnan przyjeżdża do Kambodży z wizytą. Zostaje przyjęty na audiencję u króla Norodom Sihamoniego, na której obaj panowie podkreślili dobre i długotrwałe relacje między państwami. Przedstawili również plany dotyczące rozszerzenia powiązań gospodarczych i kulturowych, a także zwiększenia przepływu ludności między państwami, głównie pod względem turystycznym, aby wzmocnić relacje międzyludzkie między mieszkańcami tych państw. Ponadto Balakrishnan spotkał się z ministrem spraw zagranicznych Kambodży, Prak Sokhonn, z którym rozmawiał o współpracy dwustronnej w takich dziedzinach jak edukacja, opieka zdrowotna, kultura czy lotnictwo cywilne. Hun Sen, który jest premierem Kambodży spotkał się również z przedstawicielem Singapuru i wspólnie wyrazili podziw dla rosnących więzi gospodarczych obu państw.

18 października: Emir Kataru rozpoczyna wizytę w Indonezji. Szejk Tamim bin Hamad Al Thani spotkał się z prezydentem Indonezji w pałacu w Bogor, gdzie uczestniczyli w ceremonii sadzenia drzewa. Podczas spotkania były poruszone kwestie związane z uruchomieniem nowych inwestycji i zacieśnieniem współpracy gospodarczej. Jest to skutek zerwania w czerwcu tego roku współpracy Arabii Saudyjskiej, Zjednoczonych Emiratów Arabskich, Bahrajnu i Egiptu z Katarrem, który jest podejrzewany o finansowanie organizacji terrorystycznych i programu nuklearnego Iranu. Emir przybył do Indonezji z grupą 40 biznesmenów i odwiedzi również Singapur, gdzie ma nadzieję na polepszenie stosunków gospodarczych.

20 października: trzy rosyjskie statki wojenne zacumowały w porcie na Filipinach. Przybyły one do Manili w związku z realizacją nowego porozumienia dotyczącego współpracy militarnej między państwami. Jest to już trzecia tego rodzaju wizyta w tym roku, która polega głównie na dostarczeniu zaopatrzenia. Tym razem Rosjanie przekazali 5 tys. karabinów maszynowych i 1 mln sztuk amunicji, a także 20 cięż-

żarówek wojskowych. Wizyta została dokładnie zaplanowana, ponieważ w przyszłym tygodniu rosyjski minister obrony Sergei Szoigu przybędzie na regionalne spotkanie dotyczące obrony, w którym weźmie również udział sekretarz obrony Stanów Zjednoczonych Jim Mattis.

20-21 października: 24 spotkanie ministrów finansów z 21 państw należących do Wspólnoty Gospodarczej Azji i Pacyfiku (APEC). Odkonano się w środkowym Wietnamie, mieście Hoi An, a przewodniczył mu minister finansów Wietnamu, Dinh Tien Dung. Ministrowie skupili się na zagadnieniach dotyczących globalnej i regionalnej ekonomii, Cebu Action Plan (plan ogłoszony w 2015 roku polegający na zapewnieniu zrównoważonej przyszłości finansowej dla regionu Azji i Pacyfiku), długoterminowych projektach infrastrukturalnych, redystrybucji zysków, finansowania ryzyka oraz integracji finansowej. Zgodnie z wydanym wspólnym oświadczeniem, polityka fiskalna powinna być dostosowana do indywidualnych warunków każdego z państw członkowskich, aby zapewnić przyjazny rozwój, a także żeby zabezpieczyć dług publiczny. Ponadto polityka pieniężna musi wspierać działalność gospodarczą i zapewnić stabilność cenową, zgodnie z mandatem udzielonym przez banki centralne. Ministrowie wezwali do ściślejszej współpracy regionalnej w zakresie dzielenia się doświadczeniem dotyczącym opracowywania polityki podatkowej, projektowania ustawodawstwa i administracji w celu sprostania licznym wyzwaniom na międzynarodowych rynkach finansowych, przy jednoczesnym zwiększeniu transparentności systemów podatkowych.

23 października: premier Singapuru wygłasza wspólne oświadczenie z Donaldem Trumpem. Premier Lee Hsien Loong podczas swojej sześciodniowej wizyty w Stanach Zjednoczonych, którą rozpoczął 21 października spotkał się w Białym Domu z prezydentem. Obaj liderzy podkreślili wagę 51-letnich stosunków dwustronnych między ich państwami, a także wyrazili chęć dalszego rozwoju współpracy w kwestiach gospodarczych i bezpieczeństwa. Prezydent Trump docenił Singapur jako jednego z największych sojuszników w Azji oraz jego wkład w rozwój ekonomiczny i społeczny w regionie. Z kolei Lee Hsien Loong zaapelował o rozwijanie dobrych relacji między USA i Chinami, ponieważ ma to ogromny wpływ na funkcjonowanie państw w regionie Azji Południowo-Wschodniej. Razem uczestniczyli także przy podpisaniu umowy między Singapore Airlines i firmą Boeing opiewającej na 13,8 mld dolarów za zakup 39 samolotów Boeing.

23-24 października: na Filipinach odbyło się jedenaste spotkanie ministrów obrony państw ASEAN-u i czwarte spotkanie ministrów obrony w formacie ASEAN Plus. Na spotkaniu poruszono kwestie związane z terroryzmem i innymi formami radykalnego ekstremizmu, bezpieczeństwem na morzu oraz zaangażowaniem państw stale współpracujących z ASEAN-em. Przyjęto również kilka ważnych dokumentów, wśród których znalazła się wspólna deklaracja z 11-tego posiedzenia ministrów obrony oraz deklaracja w sprawie zwalczania terroryzmu i ekstremizmu, a także

utworzono specjalną linię telekomunikacyjną na wypadek zagrożenia i uniknięcia ewentualnych nieporozumień. Doszło również do spotkań ministrów z ich odpowiednikami z takich państw jak Australia, Chiny, Indie, Japonia, Nowej Zelandia, Korea Południowa, Rosja i Stany Zjednoczone w ramach formuły ASEAN Plus. Na szczególną uwagę zasługuje wypowiedź chińskiego ministra obrony Chang Wanqana, który zadeklarował chęć bliższej współpracy Chin z ASEAN-em w celu budowy wspólnej przyszłości i bezpiecznej Azji. Cel ten ma być osiągnięty poprzez organizację wspólnych manewrów wojskowych na Morzu Południowochińskim i szkoleń z zakresu przeciwdziałaniu terroryzmowi.

26 października: odbył się kolejny wspólny patrol na rzece Mekong. Wspólne siły czterech państw, Chin, Laosu, Birmy i Tajlandii, odbyły 63 edycję wspólnego patrolu na rzece Mekong, mającego na celu przeciwdziałanie rozwijającej się przestępczości w regionie. Cała operacja trwała 4 dni i 3 noce, a była przeprowadzona przez siedem jednostek pływających, które swoim patrolem objęły odcinek ponad 500 km rzeki Mekong. Do obowiązków wspólnych sił należało między innymi przeprowadzanie inspekcji statków, wraz z towarami przez nie przewożonymi oraz budynków położonych wzdłuż trasy, rozwiązywanie sytuacji kryzysowych i nadzorowanie zmian ekologicznych samej rzeki. Tego rodzaju działania prowadzone są systematycznie od 2011 roku i przyczyniły się do znaczącej poprawy bezpieczeństwa żeglugi po rzece Mekong, a także w całym regionie przez który ona przepływa.

27 października: przeprowadzono kremację ciała króla Tajlandii. Trwająca pięć dni ceremonia pogrzebowa rozpoczęła się już w środę od buddyjskiej ceremonii upamiętniającej zasługi króla. Bhumibol Adulyadej zmarł w wieku 89 lat po długiej walce z chorobą 13 października 2016 roku i był jednym z najdłużej panujących monarchów na świecie. Sama ceremonia pogrzebowa składa się z kremacji rytualnej i kremacji właściwej, dlatego wybudowano wielkie krematorium obok pałacu. Właściwe obchody rozpoczęły się 27 października, w których wzięło udział setki tysięcy mieszkańców Tajlandii, a także 42 wysokich przedstawicieli innych państw, wśród których znaleźli się między innymi książę Akishino wraz z żoną, drugi syn królowej Elżbiety II książę Andrzej, król i królowa Bhutanu oraz amerykański Sekretarz Obrony James Mattis. Tron po zmarłym objął jego jedyny syn Maha Vajiralongkorn, który cieszy się znacznie mniejszym poparciem ludności, głównie ze względu na liczne kontrowersje związane z jego osobą.

28 października: Laos oficjalnie inauguruje akcję promocyjną „Visit Laos Year 2018”. Premier Thongloun Sisoulith uroczyście ogłosił jej rozpoczęcie podczas obchodów jednego z najważniejszych festiwali - Boun That Luang. Celem akcji jest popularyzacja turystyki i unikatowej kultury oraz tradycji Laosu. Inicjatywa ta jest tym bardziej istotna, ponieważ przez ostatnich kilka lat rząd postrzega turystykę jako główny sektor umożliwiający ekonomiczny rozwój państwa. Ponadto jest ona traktowana jako narzędzie dzięki któremu będzie możliwe nawiązywanie nowych

kontaktów gospodarczych na arenie międzynarodowej. Pomiędzy rokiem 2000 a 2015 liczba turystów zwiększyła się z 730 tys. do 4,6 mln, natomiast zyski z 113 mln do 725 mln dolarów. W ramach „Visit Laos Year 2018” władze chcą zorganizować 18 festiwali, podczas których zaprezentują różnego rodzaju kultury i zwyczaje z nimi związane, aby zachęcić ludzi do wizyty w Laosie.

29 października: Kryzys związany z plemieniem Rohingya spowodował spadek liczby turystów w Birmie. Po tym jak wojska splądrowały wioski muzułmańskiego plemienia Rohingya zabijając wielu mieszkańców, ludność która przetrwała uciekła do sąsiedniego Bangladeszu. Raporty Organizacji Narodów Zjednoczonych alarmują o setkach tysięcy uchodźców i o łamaniu praw człowieka. Działania rządu i doniesienia medialne doprowadziły do masowej rezygnacji turystów z wykupionych przez nich wycieczek do Birmy. Ministerstwo turystyki zanotowało wzrost zainteresowania Birmą w pierwszej połowie 2017 roku o 22% i prognozowano, że przy takim tempie w 2020 roku do Birmy będzie rocznie przyjeżdżać 7,5 mln turystów. Jednak obecna sytuacja w państwie w negatywny sposób wpłynie na statystyki, a co za tym idzie gospodarka również może na tym ucierpieć.

30 października: spotkanie prezydenta Chin z przedstawicielem Laotańskiej Partii Ludowo-Rewolucyjnej. Xi Jinping spotkał się z panią Sounthone Xayachack, która jest szefową komisji Komitetu Centralnego swojej partii do kontaktów zewnętrznych i wręczyła list gratulacyjny od swojego bezpośredniego przełożonego sekretarza generalnego, pana Bounnhang Vorachita. Spotkanie to jest naturalnym następstwem XIX Zjazdu KPCh, które pokazało jeszcze większą konsolidację władzy w rękach Xi Jinpinga. Rozmowy toczyły się głównie wokół postanowień kolejnego zjazdu oraz sposobów na polepszenie bilateralnych stosunków zarówno między partiami politycznymi jak i państwami.

30 października: Prezydent Xi podkreśla rolę rozwój zdrowych relacji między Chinami i Wietnamem. Xi Jinping spotkał się również z przedstawicielem Komunistycznej Partii Wietnamu, którą reprezentował Hoang Binh Quan. Podobnie jak to było w przypadku Laosu, on również przekazał gratulacje od swojego sekretarza generalnego chińskiemu przewodniczącemu, po zakończonym XIX Zjeździe KPCh. Xi zapewnił stronę wietnamską, że współpraca z nowym Stałym Komitetem będzie przebiegała bez jakichkolwiek problemów, a jej głównym celem będzie kontynuacja współpracy na wszystkich możliwych szczeblach. Największy nacisk będzie położony na wzmocnienie strategicznej komunikacji, umocnienie wzajemnego zaufania politycznego i osiągnięcie konsensusu w kluczowych kwestiach.

31 października: Sąd Najwyższy w Kambodży odrzucił wniosek o zwolnienie warunkowe opozycjonisty. Kem Sokha, który został aresztowany pod zarzutem zdrady we wrześniu tego roku i jest liderem partii CNRP (Cambodia National Rescue Party) pozostanie w więzieniu, ponieważ zdaniem Sądu Najwyższego jego zwolnienie mo-

że stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego. Zdaniem innych członków jego partii jest to całkowicie nieuzasadnione zatrzymanie i jest tylko zabiegiem politycznym, mającym na celu wyeliminowanie opozycjonisty z przestrzeni publicznej, a także ma dać jasny przekaz, że jakakolwiek krytyka premiera Hun Sena nie będzie tolerowana przez rząd Kambodży. Kem Sokha argumentował swój wniosek o zwolnienie warunkowe tym, że został zatrzymany niezgodnie z prawem, a także jako członkowi rządu powinien mu przysługiwać immunitet. W listopadzie zostanie również podjęta decyzja w sprawie rozwiązania CNRP w związku z zarzutami stawianymi przez partię rządzącą mówiącymi o tym, iż CNRP brała udział w przygotowaniu do obalenia władzy sprawowanej przez Kambodżańską Partię Ludową.

KOMENTARZ

1. Sytuacja w filipińskim mieście Marawi została opanowana przez wojsko. Zostało ono odbite z rąk terrorystów działających na tym obszarze w imieniu tzw. Państwa Islamskiego (ISIS) od maja tego roku. Dzięki broni dostarczonej przez rząd chińskich było możliwe zlikwidowanie dwóch przywódców tej organizacji kierujących walkami na Filipinach, a także uwolnienie 17 zakładników. Widać na tym przykładzie, że Pekin coraz bardziej angażuje się w problemy globalne i jest gotów wspierać inne państwa w walce z terroryzmem. Do niedawna to Stany Zjednoczone zaopatrywały Filipiny w sprzęt wojskowy, ale po kontrowersjach związanych ze sposobem zwalczaniem przestępczości narkotykowej przez prezydenta Duterte, Waszyngton wycofał się ze współpracy. Bezpardonowa walka filipińskiego rządu z narkotykami wywołała także sprzeciw Unii Europejskiej, ale Rodrigo Duterte zapowiedział, że nie ulegnie naciskom zagranicznym w stosunku do prowadzonej przez niego polityki wewnętrznej. Wynika z tego, że to Chiny i Rosja, dzięki dostawom broni i sprzętu będą zwiększały swoją strefę wpływów w tym państwie.

2. W październiku doszło do trzech ważnych spotkań, które wyznaczyły kierunki prowadzenia polityki na najbliższy okres. Jednym z nich był kolejny zjazd ministrów transportu z państw ASEAN-u w Singapurze, którzy pracują nad tym aby ułatwić transport pomiędzy państwami. Niepokojącą informacją jest jednak to, że malezyjski minister transportu zapowiedział wprowadzenie dodatkowych opłat za wjazd pojazdów zarejestrowanych w Singapurze, a docelowo dla wszystkich zagranicznych pojazdów. Jest to pewnego rodzaju niekonsekwencja, sprzeczna z założeniami uzgodnionymi podczas zjazdu. Widać zatem, że wypracowanie wspólnego stanowiska może być trudne zwłaszcza jeżeli weźmiemy pod uwagę czynniki zewnętrzne tak jak ochrona środowiska i koszty z tym związane.

Niewątpliwie jednak widoczne są postępy państw partnerskich w obszarze obrony. Ustalenia z 11 spotkania ministrów obrony ASEAN głównie dotyczyły zwalczania terroryzmu oraz zapewnienia bezpieczeństwa na morzu. Na przykładzie Filipin widać, że współpraca w walce z ekstremizmem rozwija się i przynosi wymierne efekty. Oprócz tego wspólne działania jak na przykład patrole na rzece Mekong zwiększają bezpieczeństwo i ułatwiają zwalczanie przestępczości zorganizowanej, takiej jak handel narkotykami czy oszustwa telekomunikacyjne. Ponadto chiński minister obrony wyszedł z inicjatywą organizacji wspólnych manewrów na Morzu Południowochińskim, co może stać się pierwszym krokiem na drodze do unormowania sporów terytorialnych i zwiększenia wzajemnego zaufania w tej materii.

Wietnam jako organizator spotkania ministrów finansów z państw Wspólnoty Gospodarczej Azji i Pacyfiku nie tylko podkreślił swoją rolę w regionie, ale mógł podzielić się doświadczeniem, które zdobył przez ostatnie lata swojego rozwoju gospodarczego. Najwięcej czasu poświęcono rozmowom dotyczącym ujednoczenia systemów podatkowych oraz mechanizmom, które będą w stanie uchronić poszczególne państwa przed ewentualnymi kryzysami na rynkach międzynarodowych.

3. Obecność przedstawicieli rządu Kataru i licznej grupy biznesmenów w ostatnich miesiącach w Azji Południowo-Wschodniej była bardzo widoczna. Jest to oczywiście związane z faktem, iż takie państwa jak Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Egipt i Bahrajn zerwały stosunki z Katarą. Katar zatem próbuje wyjść z izolacji międzynarodowej przez muzułmańskie państwa ASEAN. Katarscy przedstawiciele odwiedzili między innymi Malezję i Indonezję, a w planach jest również Singapur. Spotkania na najwyższym szczeblu odbywały się w bardzo dobrej atmosferze, ponieważ każda ze stron liczy na rozwój współpracy gospodarczej. Środki finansowe jakimi dysponuje Katar mogą w znaczący sposób wesprzeć przedsiębiorstwa działające w tych państwach. Biorąc jednak pod uwagę liczne deklaracje związane ze zwalczaniem i przeciwdziałaniem terroryzmowi jest to kontrowersyjna decyzja. Można zatem wyciągnąć wnioski, iż szansa na rozwój gospodarczy jest znacznie ważniejszą kwestią niż bezpieczeństwo globalne oraz to w jaki sposób są finansowane organizacje terrorystyczne. Tego rodzaju aktywność może jednak doprowadzić do podjęcia przez Chiny stanowczych działań, nie tylko ze względu na rosnącą pozycję Kataru, ale również przez to, że Chiny będą aspirowały do roli państwa dbającego o bezpieczeństwo na arenie międzynarodowej.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

